

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum per processionem temporale[m] ipsemet spiritus
sanctus detur an tantum eius dona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

Magistri Durandi de

processionem æternam nihil est nisi respectus nouus ad creaturam, ille autem respectus nõ est realis, sed solum secundum rationem, &c. veruntamen licet processio temporalis non sit alia res nec aliam rem includat intrinsecè, connotat tamè aliam rem intrinsecè. Hoc autem donum est aliquid in creatura, quia persona diuina non se habet nouo modo ad creaturam obiectiuè nisi, quia creatura se habet nouo modo ad Deum per aliquid receptum in ea subiectiuè. Et est simile Deus & Deus creans nõ sunt duò dii nec duæ res, & tamen Deus creans connotat extrinsecè aliam rem, scilicet creaturam. Similiter est in proposito vt visum est. Si autem quæstio intelligatur de qualicumque numero, scilicet rei vel rationis, sic processio tēporalis ponit in numerum cum æterna non ita quòd vna processio puta æterna sit tantum res & alia, scilicet temporalis sit tantum ratio, sed quia supra processionem æternam quæ vera res est processio temporalis addit respectum ad creaturam quæ est solum secundum rationem.

7 AD PRIMVM argumentum dicendum quòd ordo processionis temporalis ad æternam est solum ratione connotati, ex quo confurgit circa personam diuinam procedentem respectus nouus, licet secundum rationem & per consequens numerus rei & rationis vel eiusdè accepti solum secundum rem ad seipsum acceptum secundum nouam rationem.

8 Ad secundum dicendum quòd generatio filii æterna & temporalis non solum distinguuntur per respectum rationis superadditum sicut processio Spi. sancti temporalis & æterna, sed per diuersas naturas acceptas per hanc generationem & illam, ideo generationes realiter distinguuntur sicut natura per eas accepta: non sic autè est ex alia parte.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum per processionem temporalem Spiritus sanctus detur an eius dona.

Tho. 1. q. 33. ar. 3.

Tertio quæritur, vtrum per processionem temporalem ipsemet Spi. san. detur an tantum eius dona. Et videtur quòd ipsemet Spi. san. non detur, quia illud de nouo datur quòd nouo modo habetur, sed Spi. san. secundum se non habetur nouo modo, sed tantum secundum eius dona, ergo, &c. minor probatur per autorem de causis qui dicit quòd prima causa semper eòdem modo se habet ad res quantum res diuersimodè se habeat ad primam causam.

1 IN CONTRARIVM est quòd dicitur Rom. 7. Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spi. sanctum, qui datus est nobis, ergo videtur secundum Apostolum quòd vtrumque detur scilicet ipse Spiritus sanctus & dona eius.

2 RESPONSIO. videnda sunt tria. Primum est, quomodo Spi. san. detur cum donis suis & non tantum sua dona. Secundum est cum quibus donis Spi. san. detur & cum quibus non. Tertium est quid detur per prius vtrum Spi. san. an dona eius. Quantum ad primum sciendum est quòd aliquid potest dari alteri dupliciter ad presens. Vno modo sicut forma inherens sicut calor datur aquæ ab igne, & isto modo Spi. san. nunquam datur cum sit persona subsistens & nullo modo forma inherens. Alio modo sicut obiectum, vel sicut amicus, rector, & motor, sicut dicitur quòd aliquid datur puero in tutorem, & hoc modo datur Spi. san. hominibus & nõ solum donis eius. Est enim quorundam obiectum cognitum & amatum quorum ipse est spiritalis tutor & director.

3 Ex hoc patet secundum scilicet quòd Spi. san. datur creaturæ rationali solum cum donis naturæ, sed imperfectè. Cum donis verò gratiæ perfectissimè, sed cum donis gloriæ perfectissimè. Quòd patet vnica ratione quæ talis est. Illi soli creaturæ datur Spi. san. quæ potest in ipsum tendere tanquam in obiectum cognitum & amatum, & cuius ipse est spiritalis tutor & director, sed sola creatura rationalis potest intendere in Deum vel in Spi. san. tanquam in obiectum amatum & cognitum imperfectè quidem secundum dona naturæ, perfectissimè verò secundum dona gratiæ, perfectissimè autem secundum dona gloriæ, solius etiã creaturæ rationalis est specialis tutor, prouisor,

Sancto Porciano

& director, quia ordinabilis est ad finem supernaturalem & specialior electorum, specialissimus autem beatorum, ergo Spi. san. datur soli creaturæ naturali imperfectè secundum dona naturæ, perfectissimè secundum dona gratiæ, sed perfectissimè secundum dona gloriæ.

5 Quantum ad tertium notandum, quòd aliquid dicitur prius dupliciter. Vno modo secundum tempus. Alio modo secundum naturam. Si loquamur de prioritate secundum tempus, sic in datione Spi. san. & donorum eius maxime quòd ad dona gloriæ nullo modo est prius & posterius secundum tempus. Cuius ratio est, quia dona pertinentia ad beatitudinè semper perficiunt ipsam animam in actu suo, quia beatitudo consistit in actuali operatione, vt patet ex primo Ethic. Sed illius actus vel operationis obiectum cognitum & amatum est Deus vel Spi. san. cum illa operatio sit intellectus & voluntatis, ergo simul secundum tempus habentur dona gloriæ & Deus vel Spi. san. vt amatus & cognitus.

6 De donis autem gratiæ & naturæ cum quibus Deus habetur minus perfectè secus est, quia illa nõ semper perficiunt hominem in actu suo. Non enim habens intellectum & voluntatè etiam cum fide & charitate semper est in actu contemplandi & diligendi. Deum naturaliter vel meritorie. Et ideo cum his donis nõ semper habetur deus vel Spi. san. vt actus cognitum & amatum, sed solum secundum potentiam vel habitum, propter quòd hæc dona prius habentur secundum quæ Spi. san. habetur in actu. Si verò loquamur de prioritate secundum naturam sic ad presens duplex est natura, scilicet materia et forma, forma autem est perfectio materia. Et ideo illa quæ sunt perfectiora sunt priora secundum naturam formæ vel finis, quæ autem sunt imperfectiora sunt priora secundum naturam materiæ vel subiecti recipientis, cum ergo habere deum vt cognitum & amatum, sit sicut finis & perfectio principaliter intenta, patet quòd secundum naturam formæ & finis qui aliquo modo coincidit cum forma, Spi. san. datur prius natura quæ datur eius dona. Sed secundum naturam materiæ vel subiecti recipientis prius habentur dona. Spi. san. quam ipse Spiritus sanctus propter duo. primo, quia semper in subiecto dispositio præcedit naturaliter perfectionem, sed dona Spi. san. sunt quædam dispositiones ad habendum Deum, ergo &c. Secundò quia persona diuina nõ se habet nouo modo ad creaturam obiectiuè nisi, quia creatura se habet nouo modo ad Deum, per aliquid quòd est ei datum de nouo & est in ea subiectiuè, sed illud quòd est causa & ratio alterius est prius eo secundum naturam, ergo dona influxa natura à Deo sunt in ea prius secundum naturam quam ipsa feratur in deum tanquam obiectum quòd est eam habere Spiritum sanctum.

7 AD ARGUMENTVM in oppositum, dicendum quòd ipse Deus vel Spi. san. nouo modo se habet ad creaturam non quidem subiectiuè sed obiectiuè absque mutatione sui per solam mutationem creaturæ, & cum quò Deus eodem modo se habet ad res secundum authoritè de causis. Dicendum quòd intelligendum est: sic in Deo non sunt subiectiuè diuersi modi reales quibus se habeat nunc aliter quam prius, ex variatione tamè creaturarum variæ relationes secundum rationem confurgunt circa Deum obiectiuè, & sic est in proposito.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum Spiritus sanctus detur a viris sanctis.

Quarto quæritur vtrum Spiritus sanctus detur à sanctis viris. Et videtur quòd sic, quia Christus dedit discipulis potestatem dimittendi peccata, sed peccata non dimittuntur nisi per Spiritum sanctum, ergo discipuli poterunt dare Spiritum sanctum.

1 IN CONTRARIVM est quòd dicit Aug. de Trin. non aliquis discipulorum dedit Spi. san. sed orabat vt veniret in hominem.

2 RESPONSIO. dicendum quòd Spi. san. potest dari dupliciter. Vno modo directè per modum autoritatis. Alio modo indirectè & per modum ministerii. Primo modo nõ potest Spi. san. dari à quacuncq; creatura, angelo vel homine nec in se nec in donis suis, nõ in se quia Spi. san. solum potest